

PALÁST

„A Hit éve véget ért. Uram, segíts minket ebben a kegyelmi időszakban, hogy komolyan vegyük az evangéliumot. Életünk összpontosítson a lényegre: Jézus Krisztusra. A többi másodlagos.”

(*Ferenc pápa*)

„NÖVELD...!”

Ha e felszólító módú ige után bármivel befejezhetnénk a mondatot, valószínűleg sokan sokféleképpen döntenének: „növeld fizetésünket, ill. pénztárcánk vastagságát, növeld a termésátlagot megművelt földterületünkön, növeld az időmet, hiszen mindig időhiánnyal küszködöm”, stb. Amennyiben nyitottabbak vagyunk lelkibb természetű valóságok felé, akkor talán megfogalmazzuk magunknak: „növeld türelmemet, növeld bennem a hitet”.

Milyen szép, milyen emberi, hogy az evangéliumok úgy mutatják be Jézus tanítványait, mint akik küzdenek azzal, hogy hogyan fejlődjenek hitükben. Ezért kéri az Úrtól: „Növeld bennünk a hitet!” (Lk 17,5). A Hit évében arra lettünk meghívva, hogy (újra) elinduljunk Krisztus felé, fölfedezzük a hit útjának szépségét, ezen az úton őszintén és személyesen találkozunk Jézussal és egymással, s kölcsönösen befogadjuk egymást. E kegyelmi év hivatalos lezárása után továbbra is aktuális, és folyamatosan élénk táruzó feladat marad, hogy fejlődünk, növekedünk hitünkben, tegyük meg mindent annak érdekében, hogy lelkileg egyre érettebbek legyünk. Természetesen a hit elsősorban Isten ajándéka, de ezt az ajándékot csak úgy tudjuk igazán befogadni, ha mi is mindent megteszünk hitünk növekedéséért. Mert „az Egyház soha nem befejezett tényként tekint a hitre, hanem tudjuk, hogy Isten ezen ajándékát mindig táplálni és erősíteni kell”. (Lumen fidei 6.) Hogyan? Ahogy a II. Vatikáni Zsinat olyan szépen megfogalmazta számunkra: „a hit engedelmisségével az ember szabadon Istenre bízva egész önmagát” (Dei Verbum 5.), melyhez egyházunk folyamatosan a kezünkbe adja a Szentírást és a szentségeket.

Ferenc pápánk Krisztus király vasárnapján lezárta a Hit évét, s ezzel minket is meghívott, hogy visszaillesztünk, hogyan, mennyiben változott hitünk, miben növekedtünk, esetleg miben gyengültünk, miben van még szükségünk fejlődésre. De a hit – ahogy tudjuk – nemcsak egyéni, hanem közösségi út is. Ahogy Ferenc pápánk írja: „Egyedül nem lehet hinni. A hit nem csupán egyéni döntés, nem elszigetelt, egyéni akció, hanem közösségi magatartás is” (Lumen fidei 39., 41.). Templomunk külső kapuján ezért olvasható folyamatosan Benedek pápánk mondata: „A hit döntés arról, hogy az Úrral tartok, hogy vele éljek, s ez megkívánja a hitért való közösségi felelősséget is.” Azt gondolom, méltán lehetünk hálásak, hogy plébániánk közössége a Hit évében fejlődött, növekedett. Aki eljött ezekre, megtapasztalhatta ezt akár a tartalmas lelki napokon, akár a pünkösdi plébániai napon, de leginkább azokban a felnőtt közösségekben, melyek ebben az évben jöttek létre: a nagyszülőök Szent Mónika közössége, a hittelt ismerkedők katekumen csoportja és a Szent Erzsébet ünnepén hivatalosan is megalakuló Karitás csoportunk. Plébániánk csak akkor fog fennmaradni és gyarapodni, ha kisebb közösségekbe szerveződve tápláljuk hitünket, mások felé való nyitottsággal, meghívó lelkülettel és kifelé való szolgálattal tudunk jelen lenni Makón.

A mai nappal elinduló adventi időszak alkalmat nyújt mindannyiunknak a megújulásra, hitünkben való további növekedésre, gazdagodásra. Élünk vele, mert „aki hisz, a hit ajándékának elfogadásával új teremtménnyé alakul” (Ferenc pápa).

Zoltán atya

JEGYZETEK A LITURGIÁHOZ

A szentmisében az átváltoztatás után általában a következő felkiáltás (akklamáció) hangzik el: „Íme, hitünk szent titka.” – „Halálotat hirdetjük, Urunk...” Az egyházi év két kiemelt előkészületi időszakában, adventben és nagybőjtben azonban lehetőség van másikat beilleszteni a mise szövegébe, mely által még szebben kifejeződik az adott időszak mondanivalója. Az adventi akklamáció témája az Oltáriszentség és Krisztus második eljövételének kapcsolata: „Íme, megváltásunk szent titka.” – „Valahányszor esszük ezt a kenyeret és iszunk ebből a kehelyből, halálotat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz.”

elindulni,

fölfedezni,

találkozni,

befogadni

BETELJESÜLT MÁR AZ IDŐ

Advent nem pusztán a karácsony várás ideje, még kevésbé a karácsonyi előkészületeké. Igaz ugyan, hogy a karácsonyi ünnepkör adventtel kezdődik, melynek középpontjában Jézus Krisztus születésének ünnepe áll, az egyház mégis egy másik dimenzióját tárja elénk, különösen az első vasárnapon.

Az advent szó a latin *adventus Domini* kifejezésből származik, ami annyit tesz: az Úr eljövetele. Ahogy az ószövetség népe reménnyel telt szívvel várta az Üdvözítőt, akiről prófétáik jövendöltek, úgy mi, az újszövetség népe is reménykedve várjuk Krisztus második eljövetelét az idők végén.

Az eszkatológia dogmatikus tanítása szerint az ember földi élete tulajdonképpen zarándoklat a földi halál felé. A modern teológia szerint a halál nem annyira egy szükséges rossz, melyet minden embernek el kell szenvednie, sokkal inkább egy önátadás, Istenre való teljes ráhagyatkozás. Ha földi életünket szubjektíven, mint az egyes ember személyes történetét szemléljük, akkor ez az élet a mi saját, személyes adventünk, várakozás a Krisztussal való találkozásra, melyben életünk eseményei, döntéseink és cselekedeteink Krisztus igazságának fényében, a maguk teljes valójában tárulnak fel előttünk. Az újabb teológia ebben a találkozásban Krisztust nem, mint szigorú, igazságos bírót állítja elénk, aki kinek-kinek megfizet tettei szerint, sokkal inkább egy objektív mérceként, akinek életéhez, tanításához és irgalmas szeretetéhez mérhetjük majd életünk eseményeit. Ennek ellenére természetesen hiba, sőt bűn lenne vakmerő-

en elbagatelizálni, lekicsinyelni bűnös tetteink súlyát és következményeit, de ugyanilyen hiba rettegésben és félelemben várnunk ezt a találkozást. Ennek előképe a választott nép vándorlása és megérkezése az Ígéret Földjére. Nem céltalan vándorlás, bolyongás ez a pusztában, hanem egy tudatos cél felé tartás – ahogy Szent Pál írja a Filippi levélben: *Futok a kitűzött cél felé, az égi hivatás jutalmáért, amelyre Isten meghívott Krisztusban.*

Ha az emberiség egészének történelmi távlatait szemléljük, akkor a történelem az emberiség adventjeként értelmezhető. A világ várja Krisztus második eljövetelét, a világ végezetét, az új eget és új földet. Ezt nevezi a dogmatika általános ítéletnek, míg az előzőt, saját életünk végét személyes ítéletnek. E kettőt nem feltétlenül két külön, egymást követő eseményként kell felfognunk. Helyesebb lenne talán előbbit az utóbbi kiteljesedéseként értelmeznünk. Nehéz ezt földi fogalmainkkal megragadnunk, hiszen e világban tér és idő korlátai közé zárva élünk, minden eseményt e kettő dimenziójában értelmezzünk. Péter második levelében írja: *egy nap az Úr előtt annyi, mint ezer év, ezer év pedig annyi, mint egy nap.* Majd így folytatja: *mert az Úr nem akarja, hogy valaki is elveszen, hanem hogy mindenki bűnbánatot tartson.* Így hát érthető, hogy egyházunk a nagybőjt mellett az adventet miért tartja bűnbánati időszaknak.

Mit kell tehát tennünk? Jézus adja meg a választ Márk evangéliumában: *Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban!*

Tóth Zsolt

Keresse honlapunkat: www.makobelvaros.hu !

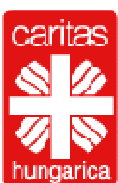
HIVATALOSAN IS MEGALKULT PLÉBÁNIÁNK KARITÁSZ CSOPORTJA

November 19-én, Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepnapján, a plébániánkon működő karitászcsoport hivatalosan csatlakozott az országos katolikus szervezethez.

Ezen az estén plébániánk vendége volt Megyeri Márta, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Karitászcsoportjának igazgatója. Miután az igazgatónő megismerkedett a csoport tagjaival, tájékoztatott minket a mostantól számunkra is elérhető lehetőségekről. Szóba kerültek a továbbképzési lehetőségek, az egyházmegyei szervezésű karitászcsoportok lelki napok és az országos programokba való bekapcsolódás. A kötetlen beszélgetés, ismerkedés után közösen részt vettünk az ünnepi szentmisén, melyben a karitászcsoportunk védőszentjére, Árpád-házi Szent Erzsébetre emlékeztünk, és a közbenjárását kértük. Mészáros Ildikó tanárnő egy verssel idézte elénk személyiségét, életét.

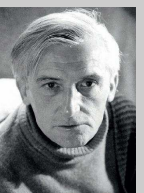
A szentmise keretében a Szent Erzsébet Karitászcsoportunk tagjai ünnepélyes fogadalmat tettek, majd felolvastuk közösen a karitászcsoportunk imáját.

Miután megkaptuk az áldást a karitászcsoportunk belülről végzett munkájára egy csoportképpel örökítettük meg ezt a jelentőségteljes napot.

„Az a gyerek, aki az első hóesésre vár - jól várakozik, s már várakozása is felér egy hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki hazakészül, már készülődésében otthon van. Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé - szabad, és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől-szomjától.

Aki pedig jól várakozik, az időből épp azt váltja meg, ami a leggépiesebb és legelviselhetetlenebb: a hetek, órák percek kattogó, szenttelen vonulását. Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélységes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel se kevesebb annál, amire vár.

(Pilinszky)

NYUGALOM ÉS NYÜZSGÉS

A mai világ nem kedvez a csendnek, hiszen a sokféle zaj, fény, csillogás hamar elvonja róla a figyelmet. Nehezen szánjuk rá magunkat a csendre, mert az valójában félelmetes dolog. Nem véletlenül mondja azt az Ószövetség, hogy aki meglátja Istent, annak meg kell halnia. Ha csendben maradunk, színről színre találkozhatunk Istennel, és az ő színe előtt önmagunkkal is szembe kell néznünk. Ráadásul a csend az ördög kísértéseinek ideje, készen kell lennünk arra, hogy támadásaival ilyenkor felvegyük a küzdelmet. Az elcsendesedéshez tehát erős lélek kell, nem véletlenül menekül ettől a ma embere.

elindulni.

fölfedezni,

találkozni.

befogadni

50 ÉVE SZENTELTÉK PAPPÁ JANKA GYÖRGY PARÓCHUS ATYÁT

2013. Október 10-én ünnepelte aranyisméjét
Janka György görög katolikus paróchus atya.

Ebből az alkalomból kérdeztük életéről, hivatásáról.

- Kedves atya! Arra szeretném először kérni, hogy meséljen nekünk a gyermekkoráról, a családjáról, a gyermekeiről!

- Nagylétán születtem 1939. október 4-én, parasztcsaládból. Szüleim, nagyszüleim mind gazdálkodók voltak. Abban az időben még nem volt TSZ, volt egy kis földünk, szőlőnk. Nekem nagyon boldog gyermekkorom volt, mert a falu nagyobb része, görögkatolikussága templomba járt, gyakorolta vallását. Olyannyira, hogy a kommunista időkben is betartották pl. a szigorú böjtöt. Én rendszeresen jártam templomba, nem csak vasárnap, hanem minden reggel iskola előtt. Ministráltam, nagyon szerettem a templomot. Ebből alakult ki bennem, hogy teológiára jelentkeztem. Boldog vagyok, hogy felvettek. Általános iskolás koromban megfordult a fejemben, hogy tanár leszek, mert tanítani is nagyon szerettem volna. Kedvenc tantárgyaim voltak: a történelem és az irodalom. Gimnáziumban találkoztam barátommal, Bosák Nándor későbbi püspök atyával, aki 4 évig padtársam, kollégistatársam volt. Már az első két hétben tisztáztuk egymás között, hogy papok akarunk lenni. Ezt a hivatást melengettük magunkban. Persze emellett nagyon szerettem gazdálkodni, kertészkedni is, melyre papi pályám során lehetőségem is adódott. 1963-ban szentelt fel Dr. Dudás Miklós püspök Nyíregyházán. Hét évig voltam segédlelkész Hajdúböszörményben, Nyírvasváriban. 1970. április 1-jével neveztek ki ide Makóra. Mondhatni, hogy pénzhány miatt küzdelmes időszak volt itt 20 esztendőig. A rendszerváltás után, különösen az utóbbi években pályázatok által sikerült rendbe tennünk a templomot, paróchiát. A gyerekeim a helyi Bartók iskolába, majd a pannonhalmi Ben-

cés Gimnáziumba jártak. Akkoriban mindkét intézményben kiváló oktatás volt. Három fiunk görög katolikus pap: Nyíregyházán, Veszprémben, Kazincbarcikán. Kettő teológiai doktorátust szereztek, tanítanak is. A lányunk görög katolikus paphoz ment feleségül, zongoratanárnő.

- Melyik volt a legszebb és a legnehezebb időszak a Makói években?

- A legszomorúbb élményem az volt, hogy ebben a kis makói közösségünkben a vallását gyakorló családokban nem született gyermek. Leginkább az értelmiségieknél. Mindig azon fáradoztam, hogy az egyházközség gyarapodjon. Hála Istennek a nyolcvanas-kilencvenes évektől a keresztkedések száma is megszorodott. Örülök, hogy diákokat taníthatok hittanra az egyházi fenntartású iskolákban.

- Ilyen hosszú itt töltött szolgálat után milyennek látja az atya a makói embereket, a vallásosságot városunkban?

- Segédlelkész koromban még tele volt a templom vasárnap, főleg a nyírségben. Sajnos Makón nem így van, bár ez már jellemző volt az elmúlt század elejére is. Borzasztó nagy probléma a piac ideje. Az emberek inkább odajárnak. Nagy volt itt régen a tanyavilág is, nehéz a bejárás. Szülők elvannak foglalva, sok a válás, a gyerek hol az apjánál, hol az anyjánál van. Tönkrement a családi élet. 900 magyar, 500 roma hívem van. Az utóbbiak kapcsán sok pozitív élményem van: keresztkedettek, esketést, házszentelést, temetést kérnek.

- Hogy telik manapság egy görög katolikus pap napja?

- 16 hittanórám van egy héten. Mellette szeretek kertészkedni otthon. Koromnál fogva ebéd után pihenek egy kicsit. Hivatali ügyek, családapaként bevásárlások. A feleségemnek besegítek. Este Szentmise következik. Időnként könyvet is a kezembe veszek. Készülök a prédikációkra. Most a Szentatya munkáját olvasom. Hozzám tartozik Battonya és járom a Békés megyei szórványokat.

A HIT VILÁGOSSÁGA - BESZÁMOLÓ AZ ŐSZI, PLÉBÁNAI LELKI NAPRÓL

Szombat délután plébániánkon ismét lelki napot tartottunk, melyen a Hit évéhez kapcsolódva a hit különböző megnyilvánulási formáit figyelhettük meg, és elmélyedhettünk Ferenc pápa enciklikájának gondolataiban.

Egy rövid énekpróba után szentmisével kezdtük meg a lelki napot. A prédikációban Zoltán atya 3 festmény segítségével Mária hitére irányította figyelmünket. Az első kép az anyagi üdvözetet ábrázolta, amely kapcsán a csendben levés, Istenre figyelés fontosságát hangsúlyozta az atya. A második festményen Máriát a kereszttel állva láttuk. Ez a jelenet a hitben való kitartásra tanít minket. A harmadik képen az apostolokkal együtt imádkozó Szűzanyát szemléltük a Szentlélek eljövetelekor, mely a közös ima példáját állítja eléünk és a hit közösségi rétegére figyelmeztet minket. Lelki napunk célja is ez volt, hogy közösen imádkozzunk és gondolkodjunk a hitről.

A szentmise után plébániai közösségünk néhány tagja személyes hitéről tett tanúságot. Nagyon különböző életutakat, tapasztalatokat hallhattunk, amelyek mind gazdagítottak bennünket.

A program kiscsoportos foglalkozásokkal folytatódott a plébánián. A gyerekek Fidélsz nővérrel rajzolhattak, játszhattak. Az Orbán Imre köré gyűlt csapat, egy vetítéses előadás keretében ismerkedhetett meg Ferenc pápa életével, pápaságával. Tóth Zsolt és Hedvig nővér vezetésével közös éneklésre is lehetősége nyílt ennek a csoportnak. Veronika nővér Szűz Máriáról, mint a hit anyjáról tartott kiselőadást az érdeklődőknek.

Hudákné Vizhánó Gyöngyi és Zoltán atya segítségével Ferenc pápa Lumen Fidei című enciklikájának egy részletét tanulmányozhattuk. A látás, a hallás és a tapintás

érzékelésén keresztül igyekeztünk a mély gondolatokat megfogalmazó teológiai szövegben elmélyülni. Megfogalmazódott a kérdés, vajon mi meglátjuk-e a minket körülvevő világban, meghalljuk-e a hozzánk szólók hangjában Istent. Az enciklika arra tanít minket, hogy ahhoz, hogy ezeket a készségeket megkapjuk Jézushoz hasonlóvá kell válnunk.

A lelki napot a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karának, Kosztándi István által vezetett, Vonós Kamarazenekarának koncertje koronázta meg. A zenekar művészi tolmácsolásában többek között W. A. Mozart, G. Puccini, O. Respighi és Hubai Jenő darbjait hallhattuk. A koncert fényét emelte Somogyvári Tímea Zita énekművész közreműködése. Németh György Attila nagyszerű előadásában híres költők hittel kapcsolatos versei hangzottak el a zeneszámok közé illesztve. A lélekemelő koncert után a templom udvarán szeretetvendégséggel zárult a napunk.

Szeretném tolmácsolni a plébániai közösség köszönetét mindazoknak, akik bármi módon (szervezés, csoportvezetés, tanúságtétel, fellépés, süteménykészítés, részvétel) hozzájárultak ennek a napnak a szép tételéhez.

Baranyi Katalin

elindulni.

fölfedezni.

találkozni,

befogadni

MINISTRÁNS NAP A PLÉBÁNIÁN

Október 12-én, szombaton Ministráns napot tartottunk a plébánián délelőtt 10 órától. Szeretettel vártuk a ministránsokat és szüleiket egy vidám közösségi alkalomra.

A tavalyi évhez hasonlóan idén is megrendezte plébániánk a Ministráns napot, ahol a résztvevő gyerekeknek különböző játékos feladatokat kellett megoldaniuk, melyek természetesen kapcsolatosak voltak a ministránsok védőszentjével, Szent Tarzícusz vértanúval is. A feladatok helyszíne volt a templom ovis hittanterme és a plébánia közösségi termei is. A feladatokat Orbán Imre és Fidelis nővér állította össze. Természetesen a szülők is kivették a részüket a feladatból, ők segítettek az uzsonna és az ebéd elkészítésében. Az ebédről Nagy Jenő gondoskodott, aki egy hagyományos tábori ételt, slambucot készített bográcsban. A játékos feladatokat és a foglalkozásokat Zoltán atya is figyelemmel kísérte.

• Október 13-án 10 órakor ünnepeltük a **görög katolikus templom búcsúi szentmiséjét**, mely egyben **Janka György atya aranymiséje** is volt. Az ünnepi szentbeszédet Bosák Nándor Debrecen-nyíregyházi püspök atya tartotta.

- **Október folyamán** a szentmise előtt fél órával a **rózsafüzért imádkoztuk**. Közösen kértük a Szűzanya közbenjárását életünkre, családuknak, szereteteink, egyházközségünk életére.
- Október 5-én az újvárosi Szent László Király templomban ismét megrendezésre került a **Kis Szent Teréz Rózsasó Imanap**. A környékbeli hívek szép számmal vettek részt ezen a hagyományos alkalmon.
- November 1-jén, **Mindenszentek ünnepén** reggel 9 órakor ünnepi szentmisét tartottunk, valamint vesperás és esti szentmise is volt ezen a napon.
- November 2-án, Halottak napján délutántól **sírszentelést** végeztünk a temetőben, ezt követően 16 órától a temető kápolnában **szentmisét mutattunk be** az összes elhunytért, majd **közös imádsággal emlékeztünk** elhunyt szereteteinkre az emlékoszlopnál.
- **Tanácskozott az egyházközségi képviselőtestület** november 15-én. Szó esett az elmúlt időszak és az előttünk álló advent programjairól. Döntés született a templomboltozat hibáinak felméréséről, a temetői működtetés bérbeadásának meghosszabbításáról, újabb egy évrre.
- A Makó-újvárosi **Szt. László Király plébániatemplom 100 éves évfordulója tiszteletére meghirdetett hittanversenyen** hittanos diákjaink közül Gules Gabriella első, Gules Mihály negyedik, Weszely Bence Tamás hetedik helyezést ért el a közel 40 pályázóból. Gratulálunk nekik!
- Elkezdődött az adventi időszak. **Adventi koszorú-készítésre** hívtunk mindenkit november 30-án délután 2 órára a plébániára. Idősek és fiatalok, családok vettek részt ezen a rendezvényen, ami az egyik legnagyobb tömeget megmozgató hagyomány egyházközségünkben.
- December 8-án a 9 órai mise keretében jön a **Mikulás**.
- December 14-én, szombaton 16:30 órakor a makói **Városi Vegyes-kar hangversenye** lesz a templomban.
- December 15-én vasárnap **városi adventi gyertya gyűjtás** lesz a város főterén. Ezen az alkalmon a katolikus egyház képviselőjében Zoltán atya gyűjtja meg a 3. gyertyát és a templom férfi- énekkara ad rövid koncertet.
- December 21-én, szombaton az esti szentmise keretében tartjuk **adventi lelki gyakorlatunkat**. Lehetőség lesz az adventi szentgyónás elvégzésére is.
- December 22-én vasárnap a reggeli szentmise után tartjuk a plébánián az **idősek karácsonyát**.
- Karácsony előtt az alsós hittanos gyerekekkel "**házalós betlehemesre**" indulunk. Aki szeretné, hogy hozzá is ellátogassunk, jelezze azt a sekrestyében vagy a plébánián.

Iskolataskák megáldása

Felelős kiadó:

Pálfai Zoltán plébános

Szerkesztő:

Szűcs Tamás

Tördelés:

Hudák Szabolcs

Fejléc: Brzózka Mária

Fotó: Majoros Márton

A szerkesztőség címe:

Szent István Király Plébánia
6900 Makó,

Szent István tér 22/a

www.makobelvaros.hu

plebania.makobelvaros

@gmail.com

Három denevér lóg a fán. Egyszer csak az első átfordul az ágon, a többiekkel ellentétesen. Megszólal a harmadik: - Te, ez elájult!

- Hogy hívják a lábatlan lovat?
- Hasonló.

- Miért indexel a Colgate az M1-esen?
- Mert megelőzi a fogszuvasodást.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Kereszteltek 2013. augusztus óta:

Halász Kristóf, Szabó Máté, Tóth-Kása Dominika, Szekeres Rajmond Krisztián, Varga-Harsányi Hanna, Varga-Harsányi Boglárka

Eskettek 2013. augusztus óta:

Busa Tamás és Igaz Márta, Juhász Róbert és Kis Gabriella

Elhunytak 2013. augusztus óta:

Tóth Istvánné Virág Erzsébet, Suki Károly, Fodor Mihályné Almási Mária, Sántha Márton, Lukácsi Béláné Antal Katalin, Bárdos Józsefné Széll Erzsébet, Gruber Mária, Rácz Zoltán István, Martonosi József, Martonosi Józsefné Bárdos Mária Magdolna, Buczkó Istvánné Kiss Erzsébet, Török Bálint, Báló Jánosné Faragó Ilona, Hévézi Mihály, Varga József, Turi Kálmáné Jancsik Gizella, Józó Imréné Vajda Piroska

elindulni.

fölfedezni.

találkozni.

befogadni

